

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

Երևանի յիշատակը ստեպ ընելը՝ շատ քաղցր ու գովելի բան է : Երևանի քաղցրութեան ճաշակը մասնաւոր կերպով կրնորոգուի ամէն տարի մեր Սիսիթարեան միաբանութեան մէջ ապրելի 27ին , որ Սիսիթար աբբա-հօր վախճանելուն տարեդարձն է : Այս ան ան օրը հանդէս կըլլայ , ու միաբաններէն մէկը հրաւիրելոց առջին ներբող կըխօսի իրենց երջանիկ հիմնադրին վրայ , մէջ բերելով իր զանազան կատարելութիւններն ու առաքինութիւնները , որոնցմով բոլոր կենացը մէջ աշխատեր է յօգուտ եկեղեցւոյ և ՚ի սէր ազգին , և մեր միաբանութիւնը հաստատելով իր աշխատանքն ու արդիւնքը մէկ կերպով մը մշտնջենաւոր ըրեր է : Եւ աս երախտագիտութեան յիշատակին քաղցր պտուղներուն մէկն ալ ան է , որ միաբանները աւելի կըյորդորուին իրենց նախահօրը օրինակին հետեւելու , և օր ըստ օրէ առաջ երթալով՝ իր արդիւնքը պայծառացընելու : Եւ տարի կարգացուած գովեստը բանաստեղծական տաղերգութիւն մը ըլլալով , մեր ընթերցողաց անոր ճաշակը տանք , ու հոս սկզբնաւորութիւնը դնենք :

Տարեգոյնի մէջ Սիսիթար Աբբայ :

Ինձ , երկին , զԱյրն երգեա , որ յազգէ հողածին վերառեալ հրաշացաւ որպէս մարդ երկնային . Ինքն ողջոյն լուսազգեաց իբր արփի գերակայ , Եւ զերկրորդն ըզնաւար փարատեաց թորգոմայ : Ինձ դարձեալ զայն ասա . այրն անյանց զի է զի Բազմադէմ լըկանօք տանջեցաւ յաշխարհի . Բայց և ճետ զիւր ձրգեաց ՚ի նորոգ գերգաստան , Բերկրեցաւ ծընընդովք , բերկրեցի և յապայն :

Պերճ երկիր բարձրաբերձ կայ ՚ի յեւս արեգին , Աստուածեան լուսալիր աչք ՚ի նա գիտեցին : Զի թէ են այլ սահմանք հաստողին գործ ձեռաց , Սա նորայն հրաշարուեստ մանրակախ գործ մասանց : Իարաստան տընկեցաւ . նոր էր հողն , նոր էր ջուր :

Զի անդ տունկք ծափս յոստոց տան սօսիւն հրաշարուր : Բարէ , հող տիպ բերէր զանմարմին աշխարհին . Բուսածինն տայր հանձար ըզբարւոյ , ըզարին : Տունկ ջրածին զիարդ տայր զանմահիցն ըզտիպար . Քաջ ուրեմն հրաշարուեստ զայն կոչեաց իմ քընար : Մարդ մարմնով ապագէն կայ անդէն թագաւոր , Ճիրանաց և ժանեաց երկի ահաւոր : Քառտոնեայց ժողովուրդ , ամէնեաց գերգաստան , Մագաւոր գիշախանձ երկոտնեայց բազմերամ Անդ խըմբին կարգ ՚ի կարգ և մընան Աբբային , Զոր օրէնս , զոր հրաման տայ իւրեանց երամին : Եւ անձնիւր ընկալեալ կարգ զիւրեանց և զանուն , Կէպ ՚ի յորջ բայանան , կէպ արաթե զօր հերձուն : Անդ բնութի փոփոխեալ , զոր զարդիս տեսանեմք , Զըբնալ էր կերպարանն , ոչ ցուցաւ այլ ուրեք : Ասէիր , այն երկիր նորագոյն կենդանեաց Վերբերիչ հրաշացաւ ՚ի ծոցոյն նորասբանչ . Զի վագերք , առիւծուք , են գառանց հանգուհակք , Ինձք պիտակք , ընձառիւծք են ձեռաց ընդելակք : Զէ այս շատ ո՛վ , այլ ինչ տեսանեմ հրաշազան . Հողն երկրիս խառնեցաւ ընդ պատկեր տիրական : Պանծացիր դու , երկիր . զի և մարդ առաջին Անդ սընաւ , անդ քայլեաց , զօր շնէր ըզբոյնն : Զուարթացիր , իմ քընար , և յերկրորդ ըստեղծման , Երբ երկնք և երկիր ՚ի կայից սարսեցան . Զուրք յորդեալ Դեւկալեանք զտիեզերս պատեցին , Եւ սահանք երկնահոսք ըզբերանս պարզեցին : Նաւագործ նահապետն առ ՚ի քեզ ըզկայեան . Մեր Մասին էր յայնժամ աշխարհի որորան : Ի Մասեաց ՚ի դարէն էջ բնութիւնս նորաստեղծ , Եւ աշխարհ կաց յակձիւս յիւրն ՚ի մայր երկնաբերձ : Նա ՚ի սա ակնարկէր իբր յերկիր ՚ի յերկին , Զի բազում դիւցազունք զօր սորա շնչեցին : Անդ քայլէր Քսիտիթրէս դիւցազանց նահապետ , Անդ Տիտան և Զըրուան , անդ արին մեր Յաբեթ . Եւ անդ մեզ , իբր ՚ի բնոյ քաջազանց դարաստին , Գեղեցիկ շառաւիղք ո՛վ զիարդ շաբլեցին : Անդ կոխեաց մեծ հրակայն մեր նախնին դիւցազանց , Ճետ սորա քաջազունք , որ ՚ի վէպս հրաշանան . Եւ թէպէտ փոքր յածու , գործ ցուցին աննրման . Մեր Պերիթք , Կինէոսք , Պողիւփեմք դիւցազունք , Լեռնասուն ընդ Պարկաց կրոուեցան աննրկունք : Ահ արկին մահագոյժ չարաթոյն վիշապաց , Եւ զեռնոց մուս արեամբ տեգ շարժեն գեղարդանց : Ուր պարծանքն առաջին հայրենեաց մեծն Արամ Նիւբարայ արհաւիրքն ընդ հրակայն ընդ Բարշամ . Ուր գունեանն Երուանդեան վեհ հայկեանն Աբելէս Վիշապին ըզբոցունս ենթագրէր սոսկապէս : Ուր Վահագն հերակլէս զոր երկին և երկիր Երկնեցին ախոյեան վիշապաց մարտագիր : Մի այլ շատ , իմ քընար , զիմ ըզբաջս յուշածեր , Զի մի յերգ քո յապայն ցաւ ածցես կարեվէր :